

управлінських рішень;

2) чи існує ефективна система контролю виконання ухвалених рішень [3, с.41].

Отже, для ефективного використання всіх можливостей, які надає підприємству створення служби внутрішнього аудиту, необхідно відповідним чином налагодити систему її управління. Система управління службою внутрішнього аудиту повинна включати до себе наступні основні елементи: планування діяльності; управління ресурсами; правила та процедури; координація діяльності з іншими контролюючими органами; звітність; контроль якості та оцінка діяльності СВА. Відповідним чином організована служба внутрішнього аудиту, та її постійний внутрішній та зовнішній контроль будуть сприяти досягненню основної мети внутрішнього аудиту – допомогти менеджеру ефективно виконувати покладені на нього обов'язки, надати власникам підприємства достатню впевненість у тому, що їх активи використовуються найбільш ефективним чином для досягнення цілей і завдань, що стоять перед підприємством в цілому і його окремих підрозділах.

Література:

1. Бурцев В. В. *Організація внутрішнього аудиту* / В. В. Бурцев // *Аудит і оподаткування*. – 2003. - № 8. – С. 31 – 34.
2. Каменська Т. О. *Внутрішній аудит. Сучасний погляд : монографія*. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. – 499 с.
3. Бурцев В. В.: *Внутрішній аудит як форма контролю комерційної організації* / В. В. Бурцев // *Проблеми теорії та практики управління*. – 2007. – №1. – С. 41- 48.

Шукатка Г.М.,
студ. гр. ЕОАм – 11,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Чубай В.М.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АУДИТ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ДЕРЖАВНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ: СУТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ

З кожним роком кількість правопорушень на державних підприємствах України зростає. Корупція, нецільове використання бюджетних коштів, що виявляються контролюючими органами, мають великий масштаб та потребують здійснення постійного, безперервного контролю та аудиту, метою якого є забезпечення законного, ефективного, економного і прозорого управління суспільними ресурсами.

Значну увагу державному аудиту приділяли такі вітчизняні науковці, як Ф.Бутинець [3], Ж. Жирна [4], Ю. Слободяник [6], І.Чумакова та інші. Процес розвитку аудиту в Україні супроводжується виникненням проблемних питань, найпершим із яких є відсутність однозначного понятійного апарату щодо державного аудиту, який найчастіше визначають як певний «прояв» державного фінансового контролю – вид, форму, тип, метод тощо. Деякі фахівці вважають, що аудит – це вид підприємницької діяльності, що здійснюється на замовлення суб'єкта господарювання на платній основі, а тому не може здійснюватись державними органами [2].

Згідно з чинним законодавством, аудит - це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності законодавству та встановленим

нормативам. Аудит здійснюється незалежними особами (аудиторами), аудиторськими організаціями, які уповноважені суб'єктами господарювання на його проведення [5].

Державний фінансовий аудит здійснюється Рахунковою палатою України, а також органами Державної фінансової інспекції, відповідно до законодавства. Рахункова палата у ході виконання Державного бюджету України контролює повноту і своєчасність грошових надходжень, фактичне витрачання бюджетних асигнувань, у тому числі коштів загальнодержавних цільових фондів та видатки по обслуговуванню внутрішнього і зовнішнього боргу України, порівняно із затвердженими показниками державного бюджету України, виявляє відхилення та порушення, проводить їх аналіз, вносить пропозиції щодо усунення останніх. Також варто зазначити, що важливою сферою діяльності Рахункової палати є попередній контроль усіх найбільш важливих законодавчих актів з питань економіки і фінансів.

Державна фінансова інспекція України здійснює державний фінансовий контроль за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів; за правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань; за ефективним використанням коштів і майна; за станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують державне чи комунальне майно; за дотриманням законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо державного і місцевих бюджетів.

Крім того, в органах державного сектору внутрішній аудит здійснюється підрозділами внутрішнього аудиту, які обов'язково створюються в усіх розпорядників бюджетних коштів або за необхідністю – в органах державного сектору. Кваліфікаційні вимоги до внутрішніх аудиторів визначаються Міністерством фінансів України [4].

Під час здійснення державного аудиту виокремлюють такі стадії: організаційну, дослідну та стадію узагальнення і реалізації результатів державного аудиту.

Організаційна стадія включає вибір об'єкта державного аудиту та його організаційно-методичну підготовку.

Дослідна стадія процесу державного аудиту здійснюється державними аудиторами безпосередньо на об'єкті державного аудиту.

Узагальнення результатів державного аудиту полягає в систематизації виявлених недоліків та порушень у діяльності підконтрольного підприємства або бюджетної програми, а також розробці рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків та попередження їх у майбутньому [3].

Основними користувачами інформації за результатами державного аудиту є, безумовно, розпорядники бюджетних коштів, фінансові органи та органи Державної казначейської служби як контролюючі органи вищої ланки. Але на кожному етапі аудиторської перевірки керівник бюджетної установи також отримує від аудитора роз'яснення та рекомендації з усунення недоліків. Державний аудитор, на відміну від свого колеги – незалежного аудитора, який перевіряє суб'єкти підприємницької діяльності, має важелі впливу на державну установу, що дозволяє виправляти знайдені недоліки в рамках впровадження результатів перевірки.

Після надання аудиторського звіту за результатами перевірки не надаються цивільні позови, не здійснюються фінансові санкції, не складаються протоколи щодо виявлених порушень. Але якщо посадові особи державної установи не виправлять виявлених недоліків до складання річної фінансової звітності, вони можуть бути притягнені до матеріальної, дисциплінарної чи кримінальної відповідальності згідно із

діючим законодавством [2].

Розглянувши сутність державного аудиту як різновиду фінансового контролю, можна сказати, що в Україні він є актуальним, але нерозвиненим. В існуючій нормативно-правовій базі відсутня чітка процедура його організації здійснення, що негативно позначається на практичних результатах державного аудиту. Таким чином, можна констатувати необхідність удосконалення законодавства в частині розробки базового закону для визначення завдань і функцій державного аудиту, та повноважень осіб, які його проводять.

Література:

1. *Аудит: Навч. посібн. / Л.М. Полякова, М. В. Корягін, В.І. Воськало, В.М. Чубай – Серія «Дистанційне навчання». - № 21. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. - 248 с.*

2. *Бариніна-Закірова М. В. Запровадження державного аудиту в практику роботи органів ДКРС / М. В. Бариніна-Закірова // Фінансовий контроль. – 2010. - № 6 (29). – С.9-13.*

3. *Бутинець Ф.Ф. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі: монографія / Ф.Ф. Бутинець, Н.М.Малюга, Н.І. Петренко. – Житомир: ЖДТУ, 2003. – 564 с.* 4. *Жирна Ж. А. Необхідність побудови та сутність системи державного аудиту в Україні / Ж.А. Жирна // Економічні науки. – Випуск 7 (25). – Ч. 4. – 2010.*

5. *Про аудиторську діяльність: Закон України від 16.07.93р. № 23 із змінами і доповненнями від 17.05.2012р. № 4711-VI.*

6. *Слободяник Ю.Б. Концептуальні засади державного аудиту / Ю.Б. Слободяник // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит в епоху глобальних змін : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. – К. : КНЕУ : ФПБАУ, 2009. – С. 384-391.*

Ярош Х.З.,

студ. гр. ОА-31,

Національний університет «Львівська політехніка».

Науковий керівник – Мохняк В.С.,

старший викладач кафедри обліку та аналізу

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Фінансовий контроль за діяльністю суб'єктів господарювання є надзвичайно важливим процесом в управлінні економікою, зокрема фінансами, оскільки допомагає забезпечити ефективне та правове використання фінансових ресурсів. Це спонукає потребу у фінансовому аудиті, оскільки наявні на рівні держави форми контролю, такі як ревізія та перевірки, не повністю оправдовують себе, адже їхня дія спрямована швидше на пошук порушень, виявлення та покарання винних осіб. Головною ж метою аудиту є виявлення помилок та недоліків організаційного, нормативно-правового та фінансового характеру, а також надання рекомендацій з ефективного вирішення цих проблем та запобігання їх виникнення в майбутньому. Проте спроби запровадити в Україні державний фінансовий аудит мають місце.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» (закону про КРС) державний фінансовий аудит розглядається як різновид державного фінансового контролю, основним завданням якого є перевірка та аналіз